

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/405
KARAR NO : 1981/327

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b. maddesinde yer alan bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : M.Ender Öndeş ve arkadaşları

O L A Y : 19.12.1978 günü Manisa'nın merkezinde eczacı Mete Erdem'in siyasi saikle öldürülmesi üzerine, Manisa ili sınırları içinde gizlice faaliyet gösteren yasa dışı "Devrimci Kurtuluş" adlı örgüte mensup sanıklardan M.Ender Öndeş, İ.Ali Şen ve Kudret Dilik'in bana misilleme olarak sağ görüşlü bir kişinin öldürülmesini kararlaştırdıkları, daha doğrusu lider durumundaki M.Ender Öndeş'in bu fikri ortaya attığı ve diğer iki sanığa empoze ettiği, 20.12.1979 tarihinde hedef olarak seçilen ülkücü görüşü benimsemiş Cemil Aydın'ı vurmak amacıyla M.Ender Öndeş, ve İ.Ali Şen'in maktül Cemil'i evine yakın bir yerde bekledikleri, ancak etrafın kalabalıklaşması sonucu eylemlerini yerine getiremedikleri, aynı gün sol görüşlü Feradun Toy isimli bir bakkalın da öldürülmesi karşısında, M.Ender Öndeş'in faşistlerden de mutlaka birinin vurulması gerektiği emrini verdiği ve tabancasını Kudret Dilik'e vererek bu suçun İ.Ali Şen ve Kudret tarafından yapılması talimatını açıkladıktan sonra onlardan ayrıldığı, 21.12.1979 tarihinde Kudret ile İsmet'in Cemil Aydın'ın evinden çıkmasını mütakip izleyerek bakkal dükkanına gelip, dükkandaki motosikleti dışarı çıkardığı anda İsmet Ali Şen'in kendisine tabanca ile ateş ederek onu çeşitli yerlerinden yaraladığı ve Cemil'in aynı gün kaldırıldığı hastanede öldüğü, Kudret Dilik'in olay esnasında ve öncesinde sanık İsmet'e yardımcı ve gözcü olduğu, İsmet'in polis karakolunda verdiği ifadede anlaşıldığı ileri sürülerek Manisa C.Savcılığı'na sanıkların eylemlerine uyan,

- a- M.Ender Öndeş'in Türk Ceza Yasası'nın 64/2.maddesi aracılığı ile 450/4.,149/1.171/2.,
b- İsmet Ali Şen'in Türk Ceza Yasası'nın 450/4.,149/3.,171/2.,6136 sayılı Yasa'nın değişik 13.,

c- Kudret Dilik'in Türk Ceza Yasası'nın 450/4.,149/3.,171/2. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları ve yargılamanın 3005 sayılı Yasa hükümlerine göre yapılması istenmiş ve haklarında kamu davası açılmıştır.

1- Manise Ağır Ceza Mahkemesi, 18.6.1980 gününde, 1980/111-211 sayı ile, sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemlerinden olduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmekte olan davalarla irtibatlı bulunduğu, politik ve ideolojik nedenlerle işlenen bu fiillerin sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görüleceğinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararları ile de kesinlik kazandığı,

ESAS NO : 1981/405

Sahife -2-

KARAR NO : 1981/327

2- İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi, 14.10.1980 gününde, 1980/240-121 sayı ile: Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla organik bağının bulunmadığı,

Gerekçeleri ile görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece, Manisa Ağır Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin konusu, nedeni, tarafları aynı olan davada verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Metin Şekercioğlu, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 25.5.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in Askeri Yargı'nın görevli olduğunu belirten sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, 12.9.1980 gününde ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce, 21.12.1979 da işlenmiştir.

Dosyada bulunan belgelerin incelenmesinden, sanıkların sol görüşlü oldukları, Manisa, Turgutlu ve çevresinde faaliyet gösteren yasa dışı Devrimci Kurtuluş adlı gizli örgütün üyesi buldukları, örgütlerinin ideolojisi doğrultusunda birçok anarşik olaya karıştıkları ve bazılarının da bizzat düzenleyicisi oldukları, Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'nde haklarında açılmış pek çok davanın bulunduğu, sanıklara atılı suçun basit bir adam öldürme eylemi niteliğinde olmadığı, siyasal ve ideolojik amaçla işlenen suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu ve Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği ve sanık ve tanık beyanları ve diğer belgelerden anlaşılmıştır.

Suçun 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesinde öngörülen sürede işlenmemiş olmasına karşın, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan bu örgüt mensuplarına ait suçlara ilişkin davalarla ortak ve genel amaç içerisinde irtibatlı olduğu kuşkusuzdur. Ayrıca sanıklar İ. Ali Şen ve M. Ender Öndeş'in işledikleri suçlara ait 1980/673-418 ve 1981/64-148 sayılı dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi'nce çözüme bağlanarak ve Askeri Yargı yeri görevli görülmek üzere İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiş olduğundan, C.M.U. Yasası'nın 3. maddesindeki fiili ve şahsi irtibatın varlığı nedeni ile bu davanın da aynı yarı

yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiği ne, bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 14.10.1980 g lü, 1980/240 esas, 1980/121 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 25.5.1981 gününd kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Üye

Fethi Özdural

F. Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Ismail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

Ş. Tolungüç

Üye

Metin Şekercioğlu

Üye

Servet Tüzün

Servet Tüzün

Üye

Orhan Ertosun

Orhan Ertosun

10.9.1981

[Signature]